

8. Spojky

Do přehledu jsou zařazeny především knižní a méně frekventované spojky.

1/ časové

пока – zatím co, dokud
как только - jakmile
едва - sotva/ sotvaže
прежде чем - dříve než
в то время как / между тем как - zatímco
с тех пор как - od té doby, co

2/ účelové

чтобы - aby
для того чтобы - proto aby
вместо того чтобы - místo aby
только бы / лишь бы - jen aby

3/ příčinné

поскольку - jelikož, protože
ибо - neboť
ввиду того, что - vzhledem k tomu, že
вследствие того, что - v důsledku toho, že
в силу того, что – v důsledku toho, že
из-за того, что kvůli tomu, že

4/ podmínkové

если - jestliže
если бы - kdyby

5/ přípustkové

хотя - ačkoliv, třebaže
несмотря на то, что - nehledě na to, že / i když
пусть – necht'

6/ srovnávací

как будто - jakoby
будто бы - jakoby/ že прý
словно / точно - jako
по мере того, как - podle toho, jak
чем - než
чем - тем - čím-tím

7/ účinkové

так что - takže

до того, что natolik, že
настолько, что - do té míry, že

8/ vylučovací

либо – либо bud' - nebo

Některé zvláštnosti v užití spojek

1/ V podmínkových větách

se po spojce **если** užívá místo určitého slovesného tvaru **infinitiv**, jde-li o podmínku všeobecně platnou nebo o děj se všeobecným podmětem.

Если через пары натрия пропустить электрический ток, то эти пары будут светиться жёлтым цветом.

Jestliže párami sodíku pustíme elektrický proud/ Jestliže se párami sodíku nechá téci elektrický proud, tak budou tyto páry svítit žlutě.

2/ V účelových větách

se užívá po spojkách **чтобы, для того чтобы, вместо того чтобы** **infinitiv**, je-li v obou částech souvětí stejný podmět nebo je-li ve vedlejší větě všeobecný podmět.

Чтобы вычислить скорость, надо знать время и путь, пройденный за это время.
Abychom mohli / Aby bylo možné vypočítat rychlost, musíme znát čas a dráhu, absolvovanou za tento čas.

Za stejných podmínek se klade infinitiv i

3/ v časových větách po spojkách **перед тем как, прежде чем** - dříve než.

Перед тем как начать эксперимент, надо убедиться надо тщательно провести все меры безопасности.

4/ Vztažné věty.

Vztažné zájmeno přivlastňovací nemá zvláštní tvary pro **2. pád**: **jehož, jejíž, jejichž** se vyjadřuje tvary **которого, которой, которых**, které stojí až za větným členem, jímž je vyjádřena přivlastňovaná osoba nebo věc:

Это явление, причина которого до сих пор не известна.
Je to jev, jehož příčina není dosud známa.